

Sygn. akt VU 97/13

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 7 listopada 2013 roku

Sąd Okręgowy w Piotrkowie Trybunalskim, Wydział V Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w składzie:

Przewodniczący SSO Agnieszka Leżańska

Protokolant Cezary Jarocki

po rozpoznaniu w dniu 30 października 2013 roku w Piotrkowie Trybunalskim na rozprawie

sprawy z wniosku D. B.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w T. M..

o emeryturę

na skutek odwołania D. B.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w T. M..

z dnia 8 grudnia 2012r. sygn. (...)

oddala odwołanie.

Sygn. akt VU 97/13

UZASADNIENIE

Zaskarżoną decyzją z dnia 8 grudnia 2012 roku, Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w T. M.. odmówił wnioskodawcy D. B. prawa do emerytury.

W odwołaniu od powyższej decyzji, złożonym w dniu 8 stycznia 2013 roku, D. B. wniósł o przyznanie żądanego prawa z uwagi na fakt przepracowania wymaganych 15 lat w warunkach szczególnych. Wnioskodawca podniósł bowiem, iż pracował w takich warunkach także w okresach **od 19 maja 1976 roku do 31 grudnia 1978 roku**, **od 1 października 1983 roku do 28 czerwca 1990 roku**, **od 4 października 1990 roku do 31 grudnia 1998 roku** w Przedsiębiorstwie (...) Spółka Akcyjna w K. na stanowisku monter urządzeń i konstrukcji metalowych na wysokości.

Organ rentowy wnosił o oddalenie odwołania oraz wniósł o wezwanie do udziału w sprawie w charakterze zainteresowanego- (...) S.A w K..

Postanowieniem z dnia 21maja 2013 roku, Sąd oddalił wniosek organu rentowego o wezwanie do udziału w sprawie w charakterze zainteresowanego (...) S.A. w K..

Sąd Okręgowy ustalił, co następuje:

D. B., urodzony w dniu (...), złożył w dniu 23 listopada 2012 roku, wniosek o przyznanie prawa do emerytury (dowód: wniosek o emeryturę k. 1-6 w aktach ZUS).

Skarżący posiada ponad 25-letni staż ubezpieczeniowy.

Niekwestionowany przez ZUS okres zatrudnienia wnioskodawcy w warunkach szczególnych wynosi **łącznie 8 miesięcy i 21 dni**. ZUS zaliczył wnioskodawcy do pracy w warunkach szczególnych okresy zatrudnienia: - od 1 sierpnia 1989 roku do 14 października 1989 roku, - od 12 marca 1990 roku do 28 czerwca 1990 roku, - od 17 października 1994 roku do 4 stycznia 1995 roku, podczas zatrudnienia w (...) S.A. w K. na stanowisku monter urządzeń konstrukcji metalowych na wysokości.

Wnioskodawca złożył wniosek o przekazanie środków zgromadzonych na rachunku w otwartym funduszu emerytalnym, za pośrednictwem ZUS, na dochody budżetu Państwa.

Na dzień złożenia wniosku o emeryturę D. B. nie miał rozwiązanego stosunku pracy (okoliczności niesporne).

Wnioskodawca od dnia 19 maja 1976 roku do chwili obecnej jest zatrudniony w (...) S.A. w K.. Przedsiębiorstwo to zajmowało się montowaniem konstrukcji nośnych, elektrofiltrów i kotłów. W spornych okresach tj. w okresach od 19 maja 1976 roku do 31 grudnia 1978 roku, od 1 października 1983 roku do 28 czerwca 1990 roku, od 4 października 1990 roku do 31 grudnia 1998 roku w Przedsiębiorstwie (...) Spółka Akcyjna w K. do obowiązków wnioskodawcy należało pobranie z magazynu materiału do pracy. Czynności te zajmowały z reguły około 20 minut, ale w przypadku montowania urządzeń wielkogabarytowych, wnioskodawca dostarczał materiał na miejsce pracy przy pomocy ciągnika i przyczepy, co z reguły zajmowało około godziny. Czynności przygotowawcze wnioskodawca wykonywał 2-3 razy w tygodniu, w zależności od ilości i wielkości montowanych konstrukcji. Nadto wnioskodawca zobowiązany był do budowy rusztowania, którego wysokość w zależności od potrzeby wynosiła od trzech do dwunastu metrów. Montaż rusztowania 3-metrowego trwał przeciętnie około 15 minut, zaś rusztowania 12-metrowego około 40 minut, nadto około 10 minut trwały czynności związane z jego zakotwiczeniem. Konieczność budowy rusztowań zachodziła przeciętnie co trzy dni, tyle bowiem trwał czas realizacji jednego zlecenia. Na zbudowanym rusztowaniu wnioskodawca spawał konstrukcje na kotłach, przy czym czynność tę musiały niekiedy poprzedzić czynności przygotowawcze w postaci: odkucia betonu do położenia drutu, cięcia kątowników przy pomocy szlifierki lub piłki ręcznej do metali. Prace przygotowawcze zajmowały wnioskodawcy niekiedy w sumie około 1,5 godziny (dowód: zeznania wnioskodawcy k. 2429-30 oraz k.31 00:02:01-00:15:00, k.48 verte 00:17:39- (...):16, zeznania świadków: L. B. k 19 i verte oraz k.21 k.29-30 oraz k.3100:02:01-00:15:00 k.48 i verte oraz k.50 00:22:16-00:23:35, zeznania świadka A. S. k.19 verte oraz 21:00:08:37-00:18:47, k.48 verte i k.50 00:23:35-00:24:15, zeznania świadka J. K. k. 19 verte oraz k.21 00:19:01-00:22:26, -k.48 verte ik.50 00:10:40-00:17:14 w aktach spraw, akta osobowe wnioskodawcy).

We wszystkich dokumentach znajdujących się w aktach osobowych wnioskodawcy w postaci: świadectw pracy, zaświadczeniach, kartach kwalifikacyjnych, wnioskach o nadanie stopnia energetycznego pracodawca wskazał, iż wnioskodawca w spornych okresach zajmował stanowisko ślusarza (dowód: świadectwa pracy, umowy o pracę, angaże, zaświadczenia, karty zaszeregowania, zaświadczenia w aktach osobowych wnioskodawcy).

W ww. okresie wnioskodawca nie wykonywał stale i pełnym wymiarze czasu pracy wyłącznie prac przy montażu konstrukcji i urządzeń metalowych na wysokości, albowiem wnioskodawca wykonywał również inne prace. Były to prace przygotowawcze, polegające na pobieraniu z magazynu materiału do pracy oraz budowy rusztowań (dowód: zeznania wnioskodawcy D. B. k. 2429-30 oraz k.31 00:02:01-00:15:00, k.48 verte 00:17:39- (...):16, zeznania świadków: L. B. k 19 i verte oraz k.21 k.29-30 oraz k.3100:02:01-00:15:00 k.48 i verte oraz k.50 00:22:16-00:23:35, zeznania świadka A. S. k.19 verte oraz 21:00:08:37-00:18:47, k.48 verte i k.50 00:23:35-00:24:15, zeznania świadka J. K. k. 19 verte oraz k.21 00:19:01- 00:22:26, -k.48 verte ik.50 00:10:40-00:17:14 w aktach sprawy, akta osobowe wnioskodawcy)

Przedsiębiorstwo (...) S.A. w K. wystawiło wnioskodawcy świadectwa wykonywania pracy w warunkach szczególnych, gdzie wskazano, iż wnioskodawca jest zatrudniony w niniejszym zakładzie od 19 maja 1976 roku do chwili obecnej i w okresie od 1 sierpnia 1989 roku do 14 października 1989 roku, od 12 marca 1990 roku do 28 czerwca 1990 roku oraz od 17 października 1994 roku do 4 stycznia 1995 roku stale i w pełnym wymiarze czasu pracy wykonywał prace przy montażu konstrukcji metalowych na wysokości (dowód: świadectwo wykonywania prac w szczególnych warunkach k.8 w aktach organu rentowego).

Okres ten organ rentowy zaliczył wnioskodawcy do prac wykonywanych w szczególnych warunkach (dowód: decyzja z dnia 8 grudnia 2012 roku k.17 oraz odpowiedź na odwołanie k.6-7w aktach sprawy).

Sąd Okręgowy ocenił i zważył, co następuje:

Odwołanie nie zasługuje na uwzględnienie.

Zgodnie z treścią art. 32 ust. 1 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 roku o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (tekst jedn. Dz. U. z 2009r. Nr 153, poz. 1227 ze zm.) ubezpieczonym urodzonym przed dniem 1 stycznia 1949 roku, będącym pracownikami, o których mowa w ust. 2-3, zatrudnionymi w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze, przysługuje emerytura w wieku niższym niż określony w art. 27 pkt 1 (tj. poniżej 65 lat dla mężczyzn). Ustęp 4 art. 32 stanowi zaś, że wiek emerytalny, o którym mowa w ust. 1, rodzaje prac lub stanowisk oraz warunki, na podstawie których osobom wymienionym w ust. 2 i 3 przysługuje prawo do emerytury, ustala się na podstawie przepisów dotychczasowych.

W świetle powyższych regulacji żądanie wnioskodawcy należało zatem rozpoznać w aspekcie przepisów rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 roku w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (Dz. U. Nr 8 poz. 43 z późn. zm.), zwanego dalej rozporządzeniem. Z treści § 4 tego rozporządzenia wynika, iż pracownik, który wykonywał prace w szczególnych warunkach wymienione w Wykazie A, nabywa prawo do emerytury, jeżeli spełnia łącznie następujące warunki:

1. osiągnął wiek emerytalny wynoszący: 55 lat dla kobiet i 60 lat dla mężczyzn,
2. ma wymagany okres zatrudnienia, w tym co najmniej 15 lat pracy w szczególnych warunkach.

Ten „wymagany okres zatrudnienia” to okres wynoszący 20 lat dla kobiet i 25 lat dla mężczyzn, liczony łącznie z okresami równorzędnymi i zaliczalnymi do okresów zatrudnienia (§ 3 rozporządzenia), natomiast pracą w warunkach szczególnych jest praca świadczona stale i w pełnym wymiarze na stanowiskach wskazanych w załączniku do tegoż aktu (§ 1 i § 2 rozporządzenia).

Okresy pracy w warunkach szczególnych, stosownie do § 2 ust. 2 rozporządzenia, stwierdza zakład pracy, na podstawie posiadanej dokumentacji, w świadectwie wykonywania prac w szczególnych warunkach, wystawionym według wzoru stanowiącego załącznik do przepisów wydanych na podstawie § 1 ust. 2 rozporządzenia, lub w świadectwie pracy. Brak takiego świadectwa nie wyklucza jednak dokonania ustalenia zatrudnienia w warunkach szczególnych innymi środkami dowodowymi w toku postępowania sądowego. Stanowisko takie wielokrotnie zajmował również Sąd Najwyższy, który między innymi w wyroku z dnia 2 lutego 1996 roku, II URN 3/95, OSNAP 1996/16/239 stwierdził, że w postępowaniu przed sądami pracy i ubezpieczeń społecznych okoliczności mające wpływ na prawo do świadczeń lub ich wysokości mogą być udowodniane wszelkimi środkami dowodowymi, przewidzianymi w kodeksie postępowania cywilnego. Ograniczenia dowodowe zawarte w rozporządzeniu Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 roku w sprawie postępowania o świadczenia emerytalno-rentowe i zasad wypłaty tych świadczeń (Dz. U. Nr 10, poz. 49 ze zm.) dotyczą wyłącznie postępowania przed tymi organami.

Spór pomiędzy stronami, w związku z zarzutami podniesionymi przez wnioskodawcę w odwołaniu, ograniczał się do faktu, czy ma on wymagany 15-letni okres zatrudnienia w szczególnych warunkach. Spełnienie pozostałych przesłanek nie było przedmiotem sporu, a jednocześnie nie budzi żadnych wątpliwości – wnioskodawca ma wymagany okres zatrudnienia, to jest 25 lat, a w dniu (...) ukończył 60 lat. Organ rentowy uznał bowiem, że wnioskodawca nie spełnia przesłanki zatrudnienia w warunkach szczególnych co najmniej przez 15 lat. Wnioskodawca twierdził zaś, że legitymuje się wymaganym okresem pracy w warunkach szczególnych, albowiem pracował w takich warunkach w okresach od 19 maja 1976 roku do 31 grudnia 1978 roku, od 1 października 1983 roku do 28 czerwca 1990 roku, od 4 października 1990 roku do 31 grudnia 1998 roku w Przedsiębiorstwie (...) Spółka Akcyjna w K. na stanowisku monter urządzeń i konstrukcji metalowych na wysokości.

W ocenie Sądu Okręgowego, zebrany w sprawie materiał dowodowy nie daje podstaw do uwzględnienia odwołania wnioskodawcy i przyznania mu prawa do emerytury ze względu na wykonywanie pracy w warunkach szczególnych.

Postanowieniem z dnia 21maja 2013 roku, Sąd oddalił wniosek organu rentowego o wezwanie do udziału w sprawie w charakterze zainteresowanego (...) S.A. w K.. W kwestii tej wypowiedział się już bowiem Sąd Najwyższy, który wyrokiem z dnia 8 czerwca 2011 r. I PK 205/10 stwierdził, że pracodawca (były pracodawca) nie jest zainteresowanym (w rozumieniu art. 477¹¹ § 2 k.p.c.) w sprawie o emeryturę lub w sprawie o wysokość tego świadczenia, bowiem z rozstrzygnięcia w tej sprawie (w zakresie wynikającym z decyzji przyznającej świadczenie lub określającej jego wysokość) nie wynikają żadne jego prawa lub obowiązki, skoro pracodawca nie jest płatnikiem tych świadczeń i nie obejmuje go powaga rzeczy osądzonej wyroku sądowego.

Odnosząc się natomiast do spornych okresów zatrudnienia, które wskazał wnioskodawca, tj: 19 maja 1976 roku do 31 grudnia 1978 roku, od 1 października 1983 roku do 28 czerwca 1990 roku, od 4 października 1989 roku do 31 grudnia 1998 roku w Przedsiębiorstwie (...) Spółka Akcyjna w K.- wskazać należy, iż praca wykonywana przez wnioskodawcę w tych okresach mogłaby być uznana za pracę w warunkach szczególnych jedynie wówczas, gdyby wykonywał on w rzeczywistości stale i w pełnym wymiarze czasu pracy prace przy montażu urządzeń konstrukcji metalowych na wysokości. Warunek wykonywania pracy w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze stale i w pełnym wymiarze czasu pracy obowiązującym na danym stanowisku pracy jest spełniony tylko wówczas, gdy pracownik w ramach obowiązującego go pełnego wymiaru czasu pracy na określonym stanowisku pracy **nie wykonuje czynności pracowniczych nie związanych z tym stanowiskiem pracy, ale stale wykonuje prace, o jakich mowa w rozporządzeniu** (por. Sąd Najwyższy w wyrokach z dnia 15 listopada 2000 roku, II UKN 39/00, OSNAP 2002/11/272 oraz z dnia 19 maja 2011 roku, III UK 174/10, LEX nr 901652).

Dokonując ustaleń w zakresie prac wykonywanych przez wnioskodawcę w spornych Sąd oparł się na dokumentach zawartych w aktach osobowych wnioskodawcy w postaci umów o pracę i angaży, ale także zeznaniach świadków A. S., J. K. oraz L. B. oraz zeznaniach wnioskodawcy. Z dowodów tych wynika w sposób jednoznaczny, iż wnioskodawca wykonywał w tych okresach nie tylko prace przy montażu urządzeń konstrukcji metalowych na wysokości, wymienionych w Dziale V, Wykazu A, poz.5 pkt 1, ale również prace przygotowawcze: tj. do obowiązków wnioskodawcy należało m.in. pobranie z magazynu materiału do pracy. Czynności te zajmowały z reguły około 20 minut, ale w przypadku montowania urządzeń wielkogabarytowych, wnioskodawca dostarczał materiał na miejsce pracy przy pomocy ciągnika i przyczepy, co z reguły zajmowało około godziny. Czynności przygotowawcze wnioskodawca wykonywał 2-3 razy w tygodniu, w zależności od ilości i wielkości montowanych konstrukcji. Nadto wnioskodawca zobowiązany był do budowy rusztowania, którego wysokość w zależności od potrzeby wynosiła od trzech do dwunastu metrów. Montaż rusztowania 3-metrowego trwał przeciętnie około 15 minut, zaś rusztowania 12-metrowego około 40 minut, nadto około 10 minut trwały czynności związane z jego zakotwiczeniem. Konieczność budowy rusztowań zachodziła przeciętnie co trzy dni, tyle bowiem trwał czas realizacji jednego zlecenia. Na zbudowanym rusztowaniu wnioskodawca spawał konstrukcje na kotłach, przy czym czynność tę musiały niekiedy poprzedzić czynności przygotowawcze w postaci: odkucia betonu do położenia drutu, cięcia kątowników przy pomocy szlifierki lub piłki ręcznej do metali. Prace przygotowawcze zajmowały wnioskodawcy niekiedy w sumie około 1,5 godziny. Powyższe ustalenia wskazują więc, iż wnioskodawca musiał również wykonywać czynności, które jako nie wymienione w Wykazie A do rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 roku, nie mogą być kwalifikowane jako prace w warunkach szczególnych.

Ponadto należy wskazać, że w świadectwie pracy wystawionym przez (...) S.A w dniu 25 września 2012 roku wskazano, że prace na stanowisku monterów urządzeń i konstrukcji metalowych na wysokości wnioskodawca wykonywał tylko w okresach: od 1 sierpnia 1989 roku do 14 października 1989 roku, od 12 marca 1990 roku do 28 czerwca 1990 roku oraz od 17 października 1994 roku do 4 stycznia 1995 roku i okres te organ rentowy uwzględnił do prac wykonywanych w szczególnych warunkach.

W świetle wskazanych wyżej dowodów nie ma podstaw do przyjęcia, że w okresach których zaliczenia ubiega się wnioskodawca wykonywał on stale i w pełnym wymiarze czasu pracy prace przy konstrukcji metalowych na wysokości (Dział V, poz. 5 Wykazu A do rozporządzeniu Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 roku), tym bardziej, iż prace przy rusztowaniach były wykonywane od poziomu o do 3 metrów i niekiedy tylko powyżej tej wysokości, zaś dla przyjęcia, iż praca wykonywana jest na wysokości wymagana jest min. wysokość trzech metrów.

Skoro zatem w spornych okresach tj: od 19 maja 1976 roku do 31 grudnia 1978 roku, od 1 października 1983 roku do 28 czerwca 1990 roku, od 4 października 1989 roku do 31 grudnia 1998 roku wnioskodawca w Przedsiębiorstwie (...) Spółka Akcyjna w K. nie wykonywał stale i w pełnym wymiarze czasu prac wymienionych w wykazach stanowiących załącznik do rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 roku, to nie było podstaw do zaliczenia tych okresów do pracy w warunkach szczególnych.

Biorąc pod uwagę powyższe uznać należało, iż w toku procesu wnioskodawca nie wykazał, by spełnił przesłankę wykonywania pracy w warunkach szczególnych w ilości co najmniej 15 lat. Fakt ten skutkował koniecznością przyjęcia, że nie spełnia on wymaganych prawem warunków do uzyskania prawa do emerytury zgodnie z art. 32 ust. 1 ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych.

Z tych też względów, Sąd Okręgowy – Sąd Pracy i Ubezpieczeń Społecznych, na podstawie art. 477¹⁴ § 1 k.p.c., orzekł jak w sentencji.